

місцевої влади. Цей базовий документ повинен окреслити потреби та можливості громади, її перспективи розвитку. Відсутність цього документу у більшості громад уповільнює розвиток, робить їх менш спроможними.

- Ініціативність мешканців громади. Пасивність мешканців дозволяє владі ігнорувати проблеми громади, зловживати владою. Населення зобов'язано брати участь у житті громади через дієві громадські інститути: громадські ради, консультативно-дорадчі органи тощо.

- Оживити громадський сектор. Мешканці громади повинні об'єднуватися в громадянські інституції з метою дієвого впливу та діалогу з місцевою владою.

- Важливою складовою розвитку територіальної громади є комп'ютерна грамотність населення. Більшість електронних сервісів будуть незатребуваними якщо населення не вмітиме чи не багатиме ними користуватися.

- Доступність медичних, освітніх, соціальних послуг, Інтернет зв'язку. Укрупнення закладів освіти та медичних установ викликали велике невдоволення у мешканців громади. Закриття зазначених установ фактично робить їх недоступними більшості громадян. Великою проблемою для Сумської області є відсутність якісного Інтернету. Особливо у громадах, які межують з сусідньою країною.

- Розуміння проблем громади місцевою владою. Ініціативність голови територіальної громади. Важливим чинником для розвитку громади є постать голови громади. Від його розуміння і досвіду залежить її майбутнє. Прикладом в Сумській області став Юрій Бова голова Тростянецької міської територіальної громади. Його обрали повторно, а громада визнана однією з найкращих в Україні.

- Розвиток соціальної інфраструктури. Важливу роль у розвитку громади повинні відігравати соціально-культурні установи. Зокрема місцева влада повинна комунікувати людей навколо місцевих бібліотек. Де можна отримати нову інформацію, скористатися Інтернет зв'язком і головне поспілкуватися, особливо молоді.

Спроможність громади – це не лише територія чи населення, фінансові чи матеріальні ресурси. Спроможність громади – це, перш за усе потрібні люди у потрібному місці. Саме від людей, їх ініціативності, розуміння місцевих проблем, бажання змін на краще залежить успіх реформи децентралізації у Сумській області.

УДК 351.74

Дмитро Володимирович ШВЕЦЬ,

перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, доцент, заслужений працівник освіти України

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1999-9956>

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ З НАСЕЛЕННЯМ НА ЗАСАДАХ ПАРНЕРСТВА

Питання про залучення громадян до співпраці з поліцією постає все актуальніше, зростає необхідність у формуванні партнерських відносин між

поліцією та суспільством для забезпечення громадського порядку, оскільки вирішення даного питання силами лише поліції є занадто складним.

У зв'язку з цим постає питання про об'єднання членів суспільства у відповідні громадські формування правоохоронного характеру. Подібна співпраця не лише сприяє відродженню громадських формувань, підвищенню ефективності боротьби зі злочинністю, а й зміцнює довіру громадян до поліції та держави в цілому.

Дослідженню даної проблематики присвячено роботи багатьох вітчизняних науковців, зокрема Є. Зозулі, Б. Логвиненка, І. Кравченка, В. Майорова та інших.

Правову основу взаємодії поліції та суспільства на засадах партнерства становлять такі джерела, як Конституція України від 28.06.1996; Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015; Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22.06.2000; Наказ МВС України від 28.07.2017 №650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції»; Наказ МВС України від 19.12.2017 №1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України».

Так, згідно Закону України «Про Національну поліцію», головним критерієм оцінки ефективності діяльності поліції є рівень довіри громадян (1). Для дослідження та визначення рівня довіри розроблений механізм, затверджений постановою Кабінету Міністрів від 7 лютого 2018 р. року №58 «Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції».

Взаємодія поліції та населення набуває нового якісного рівня, про що свідчить постійне проведення моніторингу громадської думки стосовно діяльності поліції, а також моніторинг взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства. Для виявлення думки громадян України щодо діяльності поліції проводилось опитування у 24 регіонах України (за виключенням тимчасово окупованих територій України) та місті Києві.

Так, опитування про діяльність національної поліції у 2020 році засвідчує, що рівень довіри громадян до української поліції становить 40,8%. Для порівняння зазначимо, що у країнах Європи цей показник коливається від 39% (в Угорщині) до 94% (у Фінляндії). За рівнем довіри громадян до поліції в Україні лідирують територіальні підрозділи Київської, Чернівецької, Вінницької, Черкаської та Івано-Франківської поліції.

До основних функцій поліції, окрім попередження та розслідування злочинів, підтримки громадського порядку, є надання допомоги населенню на вулицях, площах, стадіонах, у парках, на вокзалах та інших громадських місцях. Відповідно до закону «Про Національну поліцію», співробітники поліції мають право залучати громадян за їх згодою до позаштатної діяльності в поліції; оголошувати про призначення винагороди за допомогу у розкритті злочинів та затриманні осіб, які їх вчинили та ін.

Взаємна довіра, співпраця поліції та суспільства є нагальною потребою, адже у демократичному суспільстві громадяни бачать у поліцейських не лише надійних захисників а й союзників. Співробітники поліції також повинні активно реагувати на потреби громадян та звітувати перед населенням про результати своєї діяльності. Однією із форм взаємодії поліції з громадськістю й органами місцевого самоврядування можна вважати впровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади» (3, с. 8). Даний проєкт своєю метою ставить співпрацю з окремими

громадянами, групами громадян, громадськими організаціями для виявлення та вирішення проблем, які негативно впливають на якість життя і стан правопорядку у конкретних населених пунктах, районах та регіонах (2).

Згідно Ст. 36 Конституції України громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав та свобод, задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Розвинуте громадянське суспільство є найважливішою передумовою побудови правової держави і його рівноправним партнером. При цьому необхідно неухильно також дбати про підвищення політичної культури суспільства.

Спільна діяльність населення та працівників поліції сприятиме оптимізації взаємовідносин, оскільки вона включатиме повагу до інтересів громадян, їх честі та гідності, врахування внеску обох сторін у забезпечення законності в державі. Конструктивна взаємодія сприятиме профілактиці антисоціальних проявів у країні, що є необхідним для українського суспільства у період гострих соціально-економічних ситуацій.

Отже, співпраця поліції з населенням, громадою та громадянами залишається нагальною потребою сьогодення. Впровадження в діяльність поліції новітніх форм взаємодії має бути спрямоване на покращення співробітництва поліції та громадськості, підвищення ефективності роботи. Викладене підкреслює необхідність зосередження уваги науковців та практиків до проблеми взаємодії поліції та суспільства. Сучасні форми і методи взаємодії вимагають доопрацювань та належного нормативно-правового врегулювання для більш ефективної реалізації в майбутньому.

Список бібліографічних посилань:

1. Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Ст. 11 (Взаємодія з населенням на засадах партнерства). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>.

2. Belinda W. Поліцейська діяльність, орієнтована на громаду, в Європі: концепції, теорія та практика / Belinda W., Dr. Noël K., Rosita V. Brussel, Секретаріат EUCPN. 2012. s. 15 s. 133.

3. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції. Наказ Міністерства Внутрішніх Справ України від 28.07.2017 № 650. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>

УДК 342.9

Юрій Юрійович ШЕКА,

ад'юнкт кафедри адміністративного права та процесу факультету №1
Харківського національного університету внутрішніх справ

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПОЛІЦІЇ КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Конституція України проголошує нашу країну правовою державою і зазначає, що держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Вбачається, що головним обов'язком держави є утвердження і забезпечення прав і свобод людини [1]. Побудова демократичного суспільства вимагає від громадянина